

Doetinchem, 14 december 2016

Vervolg raadsconferentie Halverwege

Te besluiten om:

Naar aanleiding van de raadsconferentie Halverwege d.d. 1 september 2016 de volgende spelregels vast te leggen:

- 1. Maak in de dynamische jaarplanning een onderscheid in 'grote' en 'overige' politiek-bestuurlijk relevante onderwerpen.**
- 2. Laat het college kaderstelling bij 'grote' onderwerpen altijd starten met een procesvoorstel en stel dit procesvoorstel vast in de gemeenteraad.**
- 3. Focus bij informatieve raadsbijeenkomsten bij voorkeur op de 'grote' onderwerpen.**

Context

Tijdens de raadsconferentie *Halverwege* van 1 september 2016 heeft de raad aan de hand van drie stellingen¹ teruggeblikt op de eerste twee jaar van de huidige raadsperiode om lessen te leren voor de toekomst. Twee lopende trajecten vormden de uitgangspunten voor de terugblik: *Samenwerken in Doetinchem* (oftewel de vormgeving van burger- en overheidsparticipatie) en *Rake Voorstellen* (in het bijzonder de introductie van de opiniërende nota). Als bijlage is toegevoegd het verslag van de besprekingen van de drie stellingen.

Op basis van de besprekingen van de drie stellingen tijdens de raadsconferentie doe ik het voorstel om drie spelregels vast te leggen. Deze spelregels geven uitdrukking aan de algemene lijn van de besprekingen (a) dat de raad goed betrokken wil zijn bij 'grote' onderwerpen en (b) dat de raad ook wil dat de samenleving daar goed bij betrokken is.

Beoogd effect

Het beoogd effect van de spelregels is dat de raad meer focus legt op 'grote' onderwerpen, om zelf beter betrokken te worden en om de betrokkenheid van de samenleving te vergroten bij die onderwerpen.

Argumenten

1.1. De raad hoeft niet bij alle onderwerpen op dezelfde wijze betrokken te worden.

Tijdens de raadsconferentie is verschillende malen naar voren gekomen dat de raad niet overal over gaat en niet overal op dezelfde wijze betrokken hoeft te worden. Het eerste onderscheid dat hierbij van belang is, is het onderscheid tussen uitvoering en kaderstelling: de raad gaat over de kaderstelling, terwijl het college over de uitvoering gaat.

Ook is een onderscheid aan te brengen in onderwerpen met een grote impact (de 'grote' onderwerpen) en onderwerpen met een minder grote impact (de 'overige' onderwerpen).

Dit onderscheid was onderwerp van gesprek tijdens de raadsconferentie *Halverwege*. Algemene lijn daarbij was dat de 'grote' onderwerpen extra aandacht van de gemeenteraad behoeven.

¹ De drie stellingen waren:

- Raad en college moeten aan het begin van beleidsprocessen procesafspraken maken, zeker bij processen waar een brede betrokkenheid van de samenleving gewenst is.
- Als het college aan het begin van een beleidsproces richting wil krijgen van de raad, dan zal het de raad van voldoende informatie moeten voorzien om die richtinggevende uitspraken te kunnen doen.
- Het college moet bij de start van (onderhandelings)gesprekken met derden over bestuurlijk gevoelige onderwerpen, de raad informeren over die gesprekken.

Doetinchem, 14 december 2016

1.2. De raad dient goed betrokken te zijn bij 'grote' onderwerpen.

'Grote' onderwerpen zijn onderwerpen met een grote sociale, economische, politieke en/of financiële impact. Vanwege deze impact zou de gemeenteraad, en in veel gevallen ook de samenleving, nauw betrokken moeten zijn bij de kaderstelling op deze onderwerpen, was de algemene lijn tijdens de raadsconferentie Halverwege.

Anders gezegd, onderwerpen zijn 'groot' als ze een grote impact kunnen hebben door:

- reuring in de samenleving;
- grote sociale en/of economische gevolgen;
- veel politieke discussie;
- forse financiële gevolgen;
- enzovoort.

1.3. De dynamische jaarplanning is het instrument om 'grote' onderwerpen te benoemen.

Op dit moment hanteert de raad de dynamische jaarplanning als een instrument om met het college afspraken te maken over de planning van raadsvoorstellen en raadsmededelingen. Daartoe stelt het presidium elke presidiumvergadering de geactualiseerde versie van de dynamische jaarplanning vast. Op de dynamische jaarplanning staan in principe alle politiek-bestuurlijk relevante onderwerpen.

Dit zijn echter niet allemaal onderwerpen met een grote impact en dat hoeft ook niet.

De dynamische jaarplanning kan daarmee wel gehanteerd worden als instrument om een onderscheid aan te brengen in 'grote' en 'overige' politiek-bestuurlijk relevante onderwerpen.

Voorstel is om het onderscheid in 'grote' en 'overige' politiek-bestuurlijk relevante onderwerpen aan te brengen aan het begin van het jaar (in januari), na verwerking van de begroting in de dynamische jaarplanning, en om vervolgens in de lopende dynamische jaarplanning bij elk nieuw onderwerp dat toegevoegd wordt aan te geven of dit een 'groot' onderwerp is.

2.1. Een procesvoorstel geeft duidelijkheid over betrokkenheid van raad en samenleving bij kaderstelling op 'grote' onderwerpen.

Vanwege de impact van de 'grote' onderwerpen zouden raad en eventueel ook samenleving² nauw betrokken moeten zijn bij de kaderstelling op deze onderwerpen. Dat kan op verschillende manieren. Een procesvoorstel geeft duidelijkheid hierover. In een procesvoorstel 'grote' onderwerpen staan in elk geval de volgende zaken uitgewerkt:

- Wat is het onderwerp en wat is de aanleiding om het onderwerp uit te werken in een voorstel?
- Hoe wordt de samenleving betrokken bij het proces?
- Hoe wordt de raad betrokken bij het proces?
- Wat zijn de kaders die van belang zijn bij dit onderwerp?

2.2. College stelt procesvoorstel 'grote' onderwerpen op en raad stelt het vast.

Over het algemeen is het college de 'trekkende' partij bij kaderstelling op 'grote' onderwerpen. Daarom stelt het college het procesvoorstel op en legt het dat voorstel ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Overigens kan de raad in de dynamische jaarplanning opnemen wanneer een procesvoorstel voorgelegd wordt aan de gemeenteraad.

² Met 'samenleving' wordt hier bedoeld alle betrokkenen uit de Doetinchemse samenleving bij het betreffende onderwerp. Dit kunnen inwoners zijn (van de gemeente als geheel of van deelgebieden binnen de gemeente). Dit kunnen ondernemers zijn. En dit kunnen organisaties zijn.

Doetinchem, 14 december 2016

3.1. Informatieve raadsbijeenkomsten, werkbezoeken e.d. die samenhangen met 'grote' onderwerpen hebben prioriteit voor de raad

Een goede betrokkenheid van de raad bij 'grote' onderwerpen vraagt tijd, bijvoorbeeld voor werkbezoeken, informatieve raadsbijeenkomsten, enzovoort. Omdat de tijd van raadsleden beperkt is, krijgen 'grote' onderwerpen voor de raad prioriteit. Dit betekent dat informatieve raadsbijeenkomsten, werkbezoeken e.d. die samenhangen met deze onderwerpen voorrang hebben boven bijeenkomsten rondom andere onderwerpen.

3.2. Prioriteit voor 'grote' onderwerpen maakt grotere gerichtheid naar buiten mogelijk.

Door prioriteit te leggen bij de 'grote' onderwerpen is het mogelijk om de invulling van de informatieve raadsbijeenkomsten meer naar buiten te richten. Informatieve raadsbijeenkomsten kunnen in principe buiten het stadhuis georganiseerd worden, tenzij de interactie tussen raad en college of tussen raad en ambtelijke organisatie centraal staat. Voorbeelden van locaties voor bijzondere raadsactiviteiten zijn het StadsLab (binnenstad) en dorps- en wijkgebouwen (DDK en woonagenda).

Kanttekeningen

1.1. Wat een 'groot' onderwerp is, is niet hard te omschrijven.

De omschrijving van wat 'grote' onderwerpen zijn, maakt duidelijk dat daar geen 'harde' omschrijving van is te geven. 'Groot' zijn die onderwerpen die als zodanig gezien worden door de meerderheid van de raad. Gesprek daarover verwijst naar de soort impact van het onderwerp en geeft daarmee kleuring aan het antwoord op de vraag of een onderwerp een groot onderwerp is.

2.1. Procesvoorstel is geen 'ijzeren harnas'.

Een procesvoorstel 'grote' onderwerpen zal in eerste instantie nog vooral globaal antwoord geven op de vragen hoe raad en samenleving betrokken worden. Detaillering van het proces komt later en afspraken daarover kunnen ook later gemaakt worden. Het procesvoorstel legt hiermee een eerste kader neer waarbinnen het proces vormgegeven wordt. Dit kader is echter geen 'ijzeren harnas', omdat gedurende het proces nieuwe inzichten kunnen leiden tot procesaanpassingen. De proces-trekker heeft wel de verantwoordelijkheid om eventuele wijzigingen van het vastgestelde proces voor te leggen aan de raad.

2.2. Betrek de samenleving bij de opstelling van procesvoorstellen bij 'grote' onderwerpen.

Bij veel 'grote' onderwerpen is het van belang de samenleving nauw te betrekken bij de totstandkoming van beleid. Om die reden is het goed om ook het procesvoorstel op te stellen in samenspraak met de samenleving. Een stap verder zou zijn om het procesvoorstel te laten opstellen door de samenleving en dan ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad. Nog een stap verder is dat diezelfde samenleving het procesvoorstel maakt en vaststelt.

3.1. Informatieve raadsbijeenkomsten op donderdag, werkbezoeken op andere dagen.

Naast informatieve raadsbijeenkomsten is er ook vraag om werkbezoeken, voor een delegatie van de raad, te organiseren. In principe worden de informatieve raadsbijeenkomsten georganiseerd op donderdagavond. De werkbezoeken zullen bij voorkeur georganiseerd worden op een andere avond dan de donderdag en niet in weken dat er beeldvormende of meningsvormende en besluitvormende raad is.

Doetinchem, 14 december 2016

Financiën

Het voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Vervolg

Als de spelregels vastgesteld zijn, zal de griffier in januari 2017 een voorstel voor de raad opstellen om te komen (a) tot een onderscheid in 'grote' en 'overige' politiek-bestuurlijk relevante onderwerpen op de dynamische jaarplanning en (b) tot een planning wanneer de procesvoorstellen bij de 'grote' onderwerpen door het college voorgelegd gaan worden aan de raad.

Tevens zal de griffier, als de spelregels vastgesteld zijn, in zijn voorstellen aan het presidium over de invulling van informatieve raadsbijeenkomsten en werkbezoeken e.d. rekening houden met de prioriteit voor de 'grote' onderwerpen.

Bijlage

Verslag besprekingen van de drie stellingen.

De griffier,

drs. B.P.M. Janssens

De raad van de gemeente Doetinchem;

gezien het voorstel van de griffier over Vervolg raadsconferentie Halverwege;

gelet op artikel 108, lid 1, juncto artikel 147, lid 2 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

Naar aanleiding van de raadsconferentie Halverwege d.d. 1 september 2016 de volgende spelregels vast te leggen:

1. Maak in de dynamische jaarplanning een onderscheid in 'grote' en 'overige' politiek-bestuurlijk relevante onderwerpen.
2. Laat het college kaderstelling bij 'grote' onderwerpen altijd starten met een procesvoorstel en stel dit procesvoorstel vast in de gemeenteraad.
3. Focus bij informatieve raadsbijeenkomsten bij voorkeur op de 'grote' onderwerpen.

Aldus besloten in zijn vergadering van 22 december 2016,

, griffier

, voorzitter